

Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti ÚHK TSK

2022

Obsahom predkladaného materiálu je Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti Útvaru hlavného kontrolóra Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2022.

PREDKLADÁ

Ing. Pavol Zigo

hlavný kontrolór

Trenčiansky samosprávny kraj

Február 2023

Obsah

1. Úvod	3
2. Výsledky kontrolnej činnosti	4
2.1. Plán kontrolnej činnosti	4
2.2. Kontrolované subjekty	4
2.3. Výsledky kontrol	4
2.3.1. Tematické kontroly	5
2.3.2. Kontroly hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami a majetkom TSK	7
2.3.3. Kontrola plnenia opatrení	12
3. Vyhodnotenie programového rozpočtu ÚHK TSK	13
4. Ostatná činnosť útvaru hlavného kontrolóra	14
5. Záver	16

Zoznam použitých skratiek

Skrátený názov	Úplné znenie
VÚC	vyšší územný celok
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
Z TSK	Zastupiteľstvo Trenčianskeho samosprávneho kraja
ÚHK TSK	Útvar hlavného kontrolóra Trenčianskeho samosprávneho kraja
zákon o rozpočtových pravidlách územnej správy	Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
zákon o finančnej kontrole	Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o slobodnom prístupe k informáciám	Zákon č. 211/2001 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám
zákon o samosprávnych krajoch	Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch)
zákon o majetku VÚC	Zákon č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov
zákon o VO	Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov
OvZP TSK	Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1 Počet kontrol s % podielom podľa odvetví	5
Tabuľka č. 2 Prehľad porušení jednotlivých všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov	11
Tabuľka č. 3 Prehľad vyhodnotenia programového rozpočtu podprogram 1.3 Kontrola	13

Zoznam grafov

Graf č. 1 Prehľad počtu plánovaných a vykonaných kontrol	5
Graf č. 2 Tematické kontroly - % zastúpenie odvetví	6
Graf č. 3 Kontroly hospodárenia - % zastúpenie odvetví	8
Graf č. 4 Porušenia jednotlivých predpisov v %	8
Graf č. 5 Kontroly opatrení - % zastúpenie odvetví	12

1. Úvod

Postavenie územnej samosprávy v právnom poriadku Slovenskej republiky predstavuje významný prvok uplatňovania základných princípov samosprávy, ktoré sú príznačné pre každý demokratický systém. Z dôvodu naplňania konkrétnych cieľov vykonávania správy vecí verejných došlo k zvereniu značného rozsahu právomocí a kompetencií na úroveň obcí, miest a vyšších územných celkov, ktoré sú zodpovedné za riadenie a správu podstatnej časti vecí verejných a zároveň nesú zodpovednosť za hospodárenie s verejnými finančnými prostriedkami a majetkom samosprávy.

Dôležitým a nezastupiteľným článkom transparentného a demokratického riadenia samosprávy je vnútorný kontrolný systém, ktorého súčasťou je činnosť hlavného kontrolóra a zároveň činnosť jeho útvaru. Hlavný kontrolór má významné zákonné postavenie a to zabezpečiť nezávislú kontrolu nastavených ukazovateľov a cieľov stanovených v strategických dokumentoch Trenčianskeho samosprávneho kraja a ich previazanosť na programový rozpočet a hodnotenia plnenia merateľných ukazovateľov rozpočtu. V podmienkach demokratickej spoločnosti, ktorej súčasťou je bezpochyby aj Trenčiansky samosprávny kraj, je kontrola účinným nástrojom prostredníctvom ktorého je potrebné predchádzať netransparentnému správaniu pri správe vecí verejných. Zároveň sú odborná kontrola a správne nastavené kontrolné mechanizmy účinnými nástrojmi, ktorými je možné eliminovať korupčné správanie.

Vecná a osobná pôsobnosť kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra je stanovená v § 19c zákona o samosprávnych krajoch, v znení neskorších predpisov.

Povinnosť predkladať zastupiteľstvu správu o kontrolnej činnosti vyplýva hlavnému kontrolórovi zo zákona o samosprávnych krajoch. Každoročne tak informuje poslancov zastupiteľstva akým spôsobom sú využité finančné zdroje pre zabezpečenie činnosti Úradu Trenčianskeho samosprávneho kraja a ako sú zabezpečené zdroje pre potreby organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávneho kraja.

Každoročným predkladaním správy sa môže názorne poukázať na príklady neehospodárneho konania kontrolovaných subjektov. Zmyslom však nie je len na tieto nedostatky poukazovať – to by bolo príliš málo. Rovnako dôležité je aby sa najmä podstatné problémy, na ktoré poukázala kontrola aj skutočne riešili, aby sa prijímali rozhodnutia, ktoré menia správu vecí verejných k lepšiemu. Všetky tieto informácie z vykonaných kontrol môžu viesť až do prijímania legislatívnych zmien a môžu sa využívať na prijímanie takých opatrení, ktoré včas zabránia opakovaniu sa problémov, ktoré môžu znižovať efektívnosť fungovania samosprávy.

2. Výsledky kontrolnej činnosti

2.1. Plán kontrolnej činnosti

Plán kontrolnej činnosti na I. polrok 2022 bol schválený uznesením Z TSK č. 744/2021 na XXXIII. zasadnutí Zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 22.11.2021 na obdobie január – jún 2022. Pre I. polrok 2022 bolo naplánovaných 34 kontrol, z ktorých bolo 6 kontrol z objektívnych príčin presunutých do II. polroka 2022 schválením v Z TSK.

Plán kontrolnej činnosti na II. polrok 2022 bol schválený uznesením Z TSK č. 844/2022 na XXXVI. zasadnutí Zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 02.05.2022 na obdobie júl – december 2022. Celkovo bolo na II. polrok 2022 naplánovaných 21 kontrol.

Zároveň v navrhovaných plánoch boli zohľadnené aj skutočnosti, ktoré mali vplyv na zmenu prístupu ku kontrolám hospodárenia a kontrolám opatrení, keď v roku 2021 sa ešte plánovali kontroly opatrení ako samostatné kontroly a zároveň zmenou prístupu ku kontrole sa pre rok 2022 začali už plánovať aj kontroly hospodárenia, ktorých súčasťou sa stala aj kontrola plnenia opatrení. Uvedeným postupom sa zefektívni výkon kontroly opatrení a na základe výsledkov kontroly hospodárenia bude následne kontrolou overené plnenie opatrení z predchádzajúcej kontroly. Súbehom výkonu kontrol bude podstatne lepšie využitie tak časového rámca kontroly ako aj kontrolórskych kapacít.

2.2. Kontrolované subjekty

V dvoch predkladaných a Zastupiteľstvom TSK schválených plánoch kontrolnej činnosti bolo naplánovaných celkom 49 kontrol (16 kontrol hospodárenia, 18 tematických kontrol a 15 kontrol opatrení). Na základe toho bolo vystavených 49 poverení na vykonanie kontroly. Poverenia sa týkali kontroly hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami a majetkom TSK, kontroly plnenia opatrení a mimoriadnej kontroly. Zároveň boli ÚHK pravidelne vykonávané kontroly plnenia uznesení Zastupiteľstva TSK, ktoré boli predkladané v roku 2022 na každom Zastupiteľstve Trenčianskeho samosprávneho kraja, tieto boli v pláne kontrolnej činnosti uvedené ako jedna tematická kontrola vykonávaná bez vystaveného poverenia. Celkovo bolo v roku 2022 takto vykonaných 7 kontrol s vymedzením časového a kapacitného rámca ÚHK. Zmenou prístupu ku kontrole boli preto vykonávané ešte kontroly opatrení ako samostatné kontroly a zároveň sa už pristúpilo aj k novej koncepcii kontroly hospodárenia, kedy súčasťou týchto kontrol bola aj kontrola plnenia opatrení.

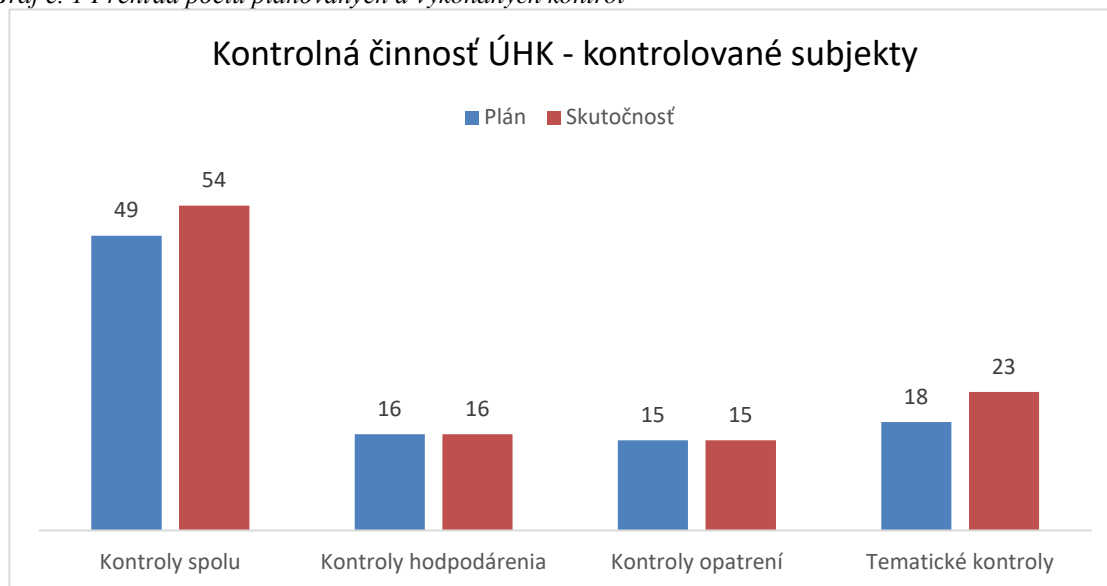
2.3. Výsledky kontrol

Vykonané kontroly v I. a II. polroku 2022 boli tak ako v predchádzajúcich rokoch zamerané najmä na kontrolu čerpania bežných a kapitálových výdavkov, kontrolu hospodárenia a nakladania s majetkom TSK, dodržiavania zásad verejného obstarávania tovarov, prác a služieb, správnosť použitia poskytnutých dotácií a nenávratnej finančnej výpomoci s dôrazom na hospodárnosť, efektívnosť a účelovosť čerpania verejných prostriedkov. Útvar hlavného kontrolóra so svojimi pracovníkmi plán kontrolnej činnosti ÚHK schválený Zastupiteľstvom TSK splnil.

Uznesením Z TSK č. 741/2021 prijatým dňa 27.09.2021 bola schválená povinnosť nemocníc v zriaďovateľskej pôsobnosti vykonať audit účtovnej závierky za rok 2021 a do 30.06.2022 vložiť výsledky auditu do Knižnice poslancov. Uvedená skutočnosť mala za následok presun naplánovaných kontrol z I. polroka 2022 do II. polroka.

Graf č. 1 Prehľad počtu plánovaných a vykonaných kontrol

Tabuľka č. 1 Počet kontrol s % podielom podľa odvetví

Odvetvie	Kontroly hospodárenia		Kontroly opatrení		Tematické kontroly	
	Počet	% podiel	Počet	% podiel	Počet	% podiel
Školstvo	10	63	9	60	6	33
Kultúra	1	6	1	7	2	11
Sociálna pomoc	4	25	4	26	7	39
Zdravotníctvo	1	6	1	7	0	0
Doprava	0	0	0	0	0	0
Úrad TSK	0	0	0	0	3	17
Spolu	16	100	15	100	18	100

2.3.1. Tematické kontroly

V zmysle schválených plánov kontrolnej činnosti na I. a II. polrok 2022 bolo spolu vykonaných **18 tematických kontrol**, ktoré boli zamerané na kontrolu vybavovania petícií a sťažností, kontrolu v súvislosti s vypracovaním stanoviska HK k Záverečnému účtu TSK za rok 2021, kontrola zameraná na súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi v súvislosti s priznávaním, resp. odoberaním osobného príplatku podľa ustanovení zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

V rámci výkonu tematických kontrol boli vykonané **dve kontroly** vybavovania petícií a sťažností. Pri výkone uvedených kontrol neboli zistené nedostatky a boli dodržiavané všetky postupy a podmienky pri vybavovaní petícií a sťažností.

Na Úrade TSK bola vykonaná **jedna kontrola** hospodárenia v súvislosti s vypracovaním stanoviska k Záverečnému účtu TSK. Obsahom záverečného účtu je zhodnotenie stavu rozpočtovaných a skutočne dosiahnutých príjmov a výdavkov, zhodnotenie stavu majetku,

pohľadávok a záväzkov. Kontrola bola zameraná na dodržanie pravidiel použitia finančných prostriedkov v roku 2021 na EHMK 2026 a správnosť financovania bežných a kapitálových výdavkov. Kontrola bola vykonaná v oblastiach rozpočtu TSK; plnenia príjmov a čerpania výdavkov; finančných operácií; majetku, záväzkov a pohľadávok; zúčtovania finančných vzťahov so štátnym rozpočtom; poskytnutých prevádzkových preddavkov; stav a vývoj dlhu; investičné a bežné faktúry; vyhodnotenie programového rozpočtu. Doklady kontrolované počas výkonu, boli vybrané náhodným výberom. Vykonanou kontrolou neboli zistené nedostatky.

Tematická kontrola zameraná na súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi v súvislosti s priznávaním, resp. odoberaním osobného príplatku podľa ustanovení zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme bola vykonaná prierezovo v 15-tich organizáciách z troch oblastí pôsobenia TSK, a to školstva, kultúry a sociálnej pomoci.

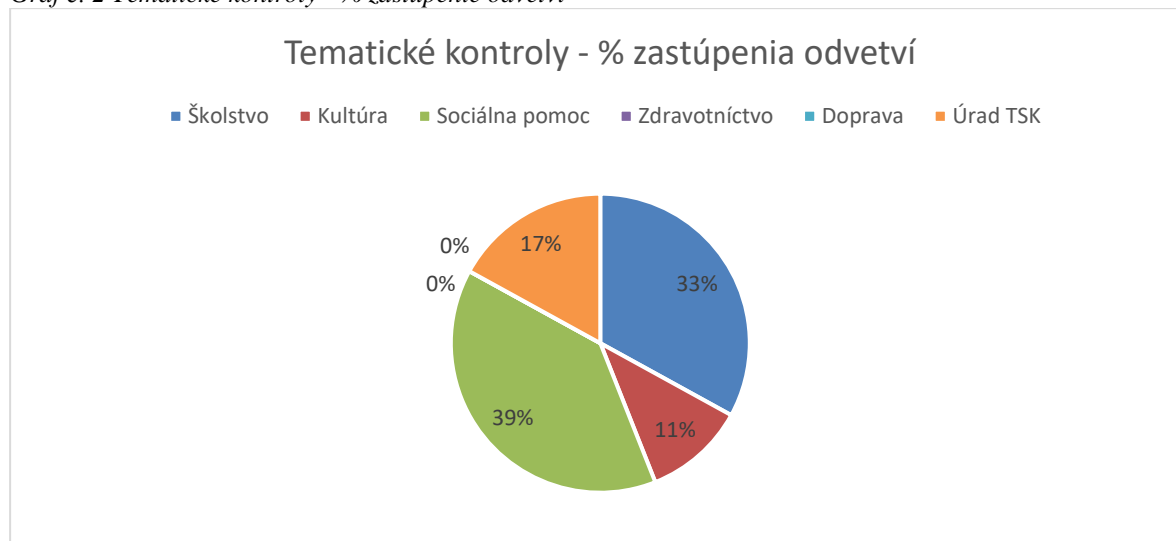
Podrobná špecifikácia kontrolovaných subjektov bola stanovená na základe vykonanej analýzy rozhodujúcich položiek rozpočtov OvZP TSK vzťahujúcich sa k predmetu kontroly. Kontrola bola vykonaná v 15 organizáciách, bola zameraná na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v súvislosti s priznávaním resp. odoberaním osobného príplatku podľa ustanovení zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Preverením vybraných osobných spisov s dôrazom na kontrolu priznávania, zvyšovania, znižovania a odoberania osobných príplatkov bolo zistené, že organizácie nie vo všetkých prípadoch postupovali pri každej zmene osobného príplatku v súlade so zákonom o odmeňovaní.

Z celkovo preverených 15 organizácií bol v piatich organizáciách zistený nesprávny postup, resp. postup, ktorý nie je v súlade so zákonom. Tieto organizácie prijali opatrenia na odstránenie týchto nedostatkov. V ostatných desiatich organizáciách sú postupy nastavené správne – každá zmena osobného príplatku sa vykonáva na návrh priameho nadriadeného zamestnanca a so súhlasom riaditeľa organizácie, pri znižovaní a odoberaní aj so súhlasom zástupcov zamestnancov.

Na základe výsledkov kontrol nie je dôvod považovať túto oblasť za rizikovú.

Graf č. 2 Tematické kontroly - % zastúpenie odvetví

Okrem toho bolo v roku 2022 vykonaných **7 kontrol** plnenia uznesení predkladaných do Zastupiteľstva TSK, kde boli tiež vyčlenené kapacity a časový harmonogram na ich vykonanie. V rámci týchto kontrol bolo kontrolované plnenie uznesení z jednotlivých zastupiteľstiev. V prevažnej miere boli prijímané uznesenia formou schvaľovania a zo strany

ÚHK bolo sledované ich splnenie, aj keď v týchto prípadoch neboli tieto uznesenia limitované termínom splnenia. Všetky schvaľovacie uznesenia boli vyhodnotené ako splnené tak ako bolo prijaté uznesenie Z TSK.

Pre rok 2022 bolo z predchádzajúceho obdobia platné ukladacie uznesenie, ktoré uložilo nemocniciam v zriaďovateľskej pôsobnosti povinnosť vyhodnocovať plnenie ozdravných plánov vždy k termínu 30.6. a 31.12. príslušného kalendárneho roka. K 31.12.2022 skončila platnosť Mandátnych zmlúv v súvislosti s procesom oddľžovania nemocníc v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK. Vzhľadom k tejto skutočnosti končia aj povinnosti nemocníc posielat' vyhodnotenia ozdravných plánov na MZ SR a preto sa prijaté uznesenie Z TSK č. 247/2019 stáva bezpredmetným. Posledným termínom na vloženie vyhodnotenia plnenia ozdravných plánov do knižnice poslancov TSK je teda k dátumu ukončenia mandátnych zmlúv a preto bude ukončené aj vyhodnocovanie plnenia tohto uznesenia.

Ďalej bolo sledované ukladacie uznesenie, podľa ktorého boli nemocnice v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK povinné vykonať audit účtovnej závierky za rok 2021 a tieto vložiť do knižnice poslancov do 30.6.2022. Toto ukladacie uznesenie bolo splnené, avšak v prípade NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach bolo uznesenie plnené v rozšírenom rozsahu vzhľadom na audit nielen za rok 2021, ale aj za predchádzajúce dve účtovné obdobia.

V priebehu roku 2022 bolo prijaté ďalšie ukladacie uznesenie č. 913/2022, ktorým bol schválený Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2022 – 2030 a uložené zabezpečiť monitorovanie a hodnotenie plnenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2022 – 2030 a predkladať Zastupiteľstvu TSK odpočet plnenia Akčného plánu TSK spolu s aktualizáciou Akčného plánu TSK pravidelne raz za rok. Uvedené uznesenie bude vyhodnocované v splatných termínoch, tak ako bolo prijaté uznesenie na Z TSK.

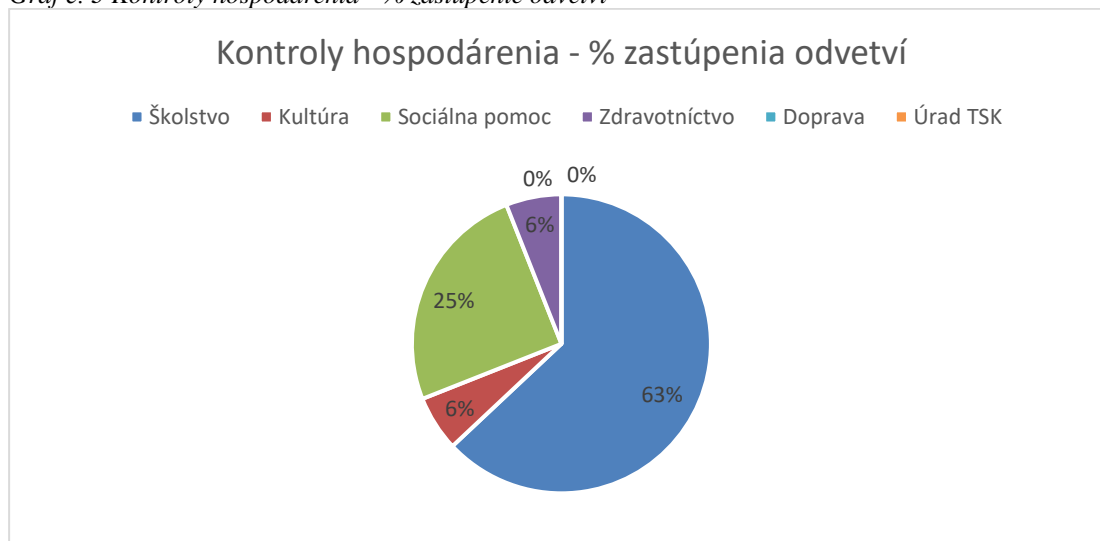
Okrem plánovaných kontrol bolo vykonaných **5 kontrol** v spolupráci s Oddelením vnútornej kontroly, sťažností a petícií. Kontroly boli zamerané na financovania a realizáciu výstavby prístrešku pre exteriérovú učebňu; financovanie a realizáciu zákazky „Rekonštrukcia internetovej siete III. etapa“; financovanie a realizácia postupu organizácie na základe podania doručeného na TSK. Ďalej bola vykonaná kontrola dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní v Správe ciest TSK a kontrola financovania a realizácie postupu verejného obstarávania obstarávateľa Domov sociálnych služieb Zemianske Podhradie, pri zadávaní zákazky s nízkou hodnotou na dodanie tovaru. Dve tematické kontroly zamerané na hospodárenie a nakladanie s majetkom TSK v súlade s uzatvorenou zmluvou – SAD Trenčín a SAD Prievidza. Pri týchto kontrolách sa jednalo o kontroly, ktoré boli vykonané na základe podnetov, pri ktorých boli preverované postupy VO avšak nebola potvrdená opodstatnenosť týchto podaní.

2.3.2. *Kontroly hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami a majetkom TSK*

Na základe plnenia plánu kontrolnej činnosti na I. a II. polrok 2022 bolo spolu vykonaných **16 kontrol** hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom TSK. Kontroly boli vykonané vo všetkých odvetviach okrem dopravy a Úradu TSK kde pre rok 2022 neboli plánované kontroly hospodárenia.

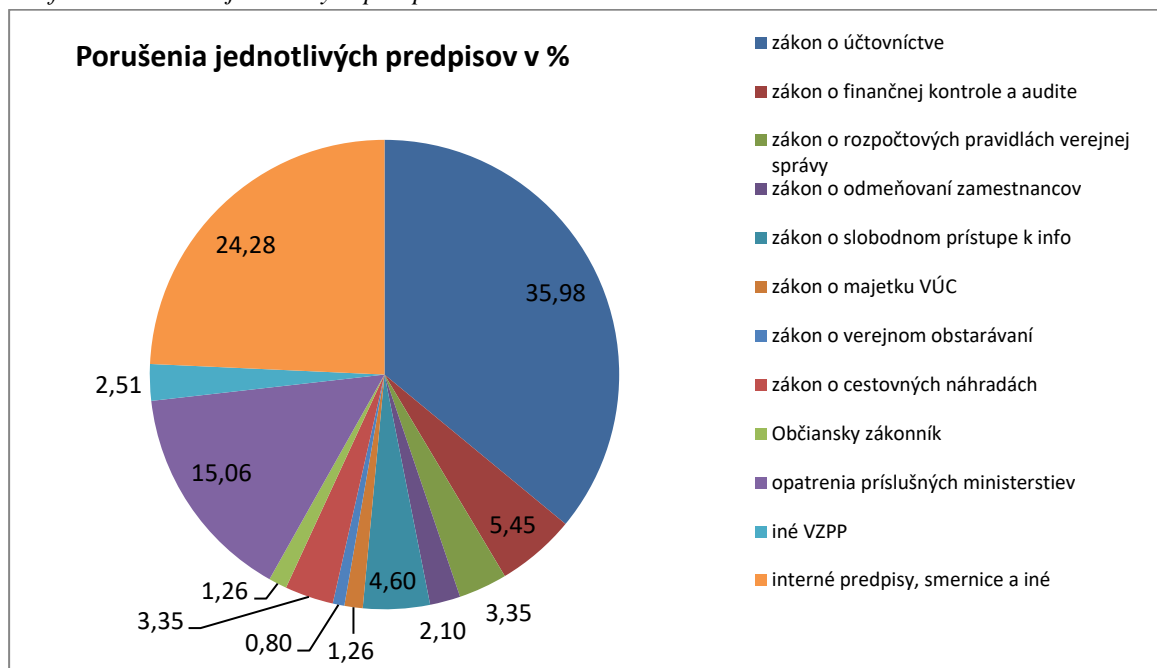
Graf č. 3 Kontroly hospodárenia - % zastúpenie odvetví

Podľa odvetvového členenia bolo najviac kontrol hospodárenia vykonaných v odvetví školstva, kde sa realizovalo 10 kontrol. V odvetví kultúry bola vykonaná jedna kontrola, štyri kontroly boli vykonané v odvetví sociálnej pomoci a jedna kontrola v odvetví zdravotníctva.

Na základe výsledkov vykonaných kontrol hospodárenia v OvZP TSK bolo preukázaných celkom 162 kontrolných zistení, pri ktorých kontrolované subjekty porušili všeobecne záväzné právne predpisy, interné predpisy celkom v 239 prípadoch. Tento rozdiel je spôsobený skutočnosťou, že pri niektorých kontrolných zisteniach došlo kumulatívne k porušeniu viacerých predpisov, či už všeobecne záväzných právnych predpisov, alebo interných predpisov jednotlivých organizácií, či predpisov TSK, ktorými sú OvZP TSK viazané.

Graf č. 4 Porušenia jednotlivých predpisov v %

Vykonanými kontrolami bolo jednoznačne najviac zistení vo všetkých kontrolovaných subjektoch v oblasti **vedenia účtovníctva, majetkovej evidencie, inventarizácie**.

Kontrolami boli preukázané nezrovnalosti medzi evidenciou pozemkov a budov s listami vlastníctva, ďalej boli zistené nedostatky pri ručnom vypisovaní príjmových dokladov a následné zapisovanie do systému s iným evidenčným číslom, čím vzniká nesúlad resp. duplicita evidencie príjmových pokladničných dokladov.

Ďalej bolo kontrolou zistené, že neboli zdokladované prevzatia prác pri opravách a pri paušálnych platbách neboli zdokladované súpisom vykonaných prác. K dodávateľským faktúram neboli uvádzané čísla zmlúv na krycích listoch k týmto faktúram. Pri platných cenníkoch kontrolovaných subjektov bola preukázaná neprehľadnosť týchto cenníkov vzhľadom k neprehľadnosti, resp. chýbajúcim kalkuláciám cien, ďalej bol zistený nesúlad cenníkov a vystavovaných faktúr za poskytnuté služby. Uvedené nedostatky boli aj dôsledkom neprehľadnosti pri evidencii poskytovania ubytovania.

Kontrolou účtovania výdavkov bolo zistené, že organizácie účtovali s rôznymi kódmi zdrojov pri príjmoch a pri výdavkoch, ďalej bolo preukázané, že kontrolované subjekty netvorili opravné položky k rizikovým pohľadávkam a neposudzovali hodnoty majetku na účte 042 a tým nezreálňovali výsledky hospodárenia organizácií. Zároveň tým nebolo dodržané Opatrenie MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, podľa ktorého vyplýva povinnosť tvorby opravných položiek k nevyužívanému majetku a dlhodobým, resp. rizikovým pohľadávkam ako napr. aktívnym súdnym sporom. Ďalej nebolo dodržané Opatrenie MF SR č. MF/010175/2004-42 pri nesprávnom zaúčtovaní výdavkov, účtovaní nákupov materiálu a zásob spôsobom A aj B, účtovaní stravných lístkov v inej ako menovitej hodnote a neúčtovaní výnosov budúcich období v období s ktorým časovo rozlíšené náklady vecne súviseli

Nezrovnalosti boli zistené pri kontrole a porovnaní bankových výpisov a účtovaní v iných sumách, ako bolo na bankovom výpise.

Kontrolou zmlúv o prenájme nebytových priestorov a darovacích zmlúv bolo zistené, že boli nesprávne uvedené dátumy uzatvorenia zmlúv a doba prenájmu. Nebolo zrejmé, či výška nájomného za použitie prenajatých priestorov je stanovená za hodinu, týždeň a pod., nebol uvedený spôsob kontroly prenájmu zo strany prenajímateľa, chýbali podpisy účastníkov zmlúv.

Kontrolou inventarizácie majetku boli zistené aj opakujúce sa nedostatky, keď účtovný stav na účte v inventarizačnom zápise ÚIK bol iný, ako účtovný zostatok v hlavnej knihe, ďalej boli zistené nezrovnalosti v zápise ústrednej inventarizačnej komisie neuvádzaním inventarizovaných účtov alebo neinventarizovanie účtov. Kontrola tiež preukázala nedostatky v inventúrnych súpisoch a inventarizačných zápisoch, keď boli uvádzané neúplné údaje, bol zistený nesúlad v majetkovej evidencii a inventúrnych súpisoch, nevypracovanie inventúrnych súpisov. V inventarizačnom zápise nebolo vypracované porovnanie stavu majetku po inventarizácii a účtovného stavu.

Všeobecne je v organizáciách problém s prebytočným majetkom, tento je často nevyužívaný a organizácia vynakladá nemalé finančné prostriedky na správu a údržbu tohto majetku.

Niektoré organizácie nesprávne evidujú dlhodobé pohľadávky, nevymáhajú ich a nevytvárajú k nim opravné položky. Organizácia je povinná s majetkom TSK, ktorý má zverený do správy, hospodáriť v prospech rozvoja TSK; majetok držať, zveľaďovať, zhodnocovať, užívať a udržiavať, chrániť pred zničením a používať všetky právne prostriedky na jeho ochranu vrátane včasného uplatňovania svojich práv. Keďže neboli tvorené opravné položky, účtovné závierky neposkytovali verný a pravdivý obraz o účtovníctve a tým bol aj výrazne ovplyvnený výsledok hospodárenia.

Pri kontrole úplnosti a správnosti evidencie cestovných príkazov bolo zistené, že tieto sú vyplňané bez povinných údajov a nebola vedená ich správna evidencia. Okrem toho bolo zistené pri cestovných príkazoch tiež porušenie zákona o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov, keď neboli poskytované zákonom určené preddavky pri vyslaní na pracovnú cestu do zahraničia. Ďalej to boli nedostatky týkajúce sa povinnosti vyúčtovania cestovných príkazov zo strany zamestnancov, prípadne nevyplatenie cestovných náhrad zamestnancovi, napriek tomu, že zamestnanec mal na tieto nárok. Okrem toho boli zistené aj nedostatky pri dodržaní Opatrenia č. 148/2018 Z. z. Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorým je stanovená výška stravného a zamestnancom boli vyplácané vyššie náhrady stravného ako mali nárok.

Kontrolou dodržiavania zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy boli zistené nedostatky pri uhrádzaní preddavkov bez uzatvorenej písomnej zmluvy a boli zistené prípady úhrad členských príspevkov bez súhlasu zriaďovateľa.

Kontrolou dodržiavania zákona o finančnej kontrole bolo zistené, že neboli naplnené základné princípy pri vykonávaní finančnej kontroly a to tým, že finančná kontrola bola vykonávaná len formálne, alebo vykonávaná nebola vôbec. To malo za následok generovanie nedostatkov a tým, že pri úhradách faktúr nebol vykonaný súlad so zmluvou a aj napriek tomu boli tieto uhradené, ďalej nebola vykonávaná finančná kontrola pri cestovných príkazoch, ktoré neobsahovali náležitosti pri vysielaní na pracovné cesty, neboli dodržané výšky nárokov pri zúčtovaní cestovných príkazov. Tým, že nebola venovaná dostatočná pozornosť pri vykonávaní finančnej kontroly kontrolou boli zistené nepresné údaje vo faktúrach, bola uplatnená kratšia záručná doba ako bola zmluvne dohodnutá.

Kontrolami bolo preukázané nesprávne zatriedenie výdavkov podľa rozpočtovej klasifikácie v zmysle Opatrenia MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie.

Nedostatky boli zistené pri zverejňovaní povinných dokumentov (faktúry, objednávky, zmluvy) – chýbali údaje, ktoré sú podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám povinné, resp. faktúry a zmluvy neboli zverejňované vôbec – komplikovaný spôsob zverejňovania dokumentov.

Kontrolami ÚHK bolo overované aj dodržiavanie interných smerníc TSK pri nakladaní s majetkom, ktorý majú OvZP TSK v správe a bolo zistené, že na pozemkoch organizácií sú postavené budovy iných vlastníkov, ďalej bolo zistené prenechanie prebytočného majetku do užívania formou výpožičky bezodplatne, bez toho aby bol preukázaný účel v súlade so zásadami. Zmluvy o nájme boli uzatvárané v rozpore so Zásadami hospodárenia s majetkom Trenčianskeho samosprávneho kraja – poskytovanie služieb spojených s nájmom a ich ceny, ďalej neboli vymáhané dlhodobé pohľadávky (rok 2015). Uzatvorením nájomných zmlúv na dobu neurčitú došlo k porušeniu článku 22 Zásad hospodárenia s majetkom TSK, nakoľko štatutárny orgán správcu majetku má oprávnenie samostatne uzatvoriť zmluvu o nájme na dobu maximálne 1 rok s výpovednou dobou nie dlhšou ako 2 mesiace.

Kontrolou v oblasti dodržiavania príkazov predsedu TSK a príkazov riaditeľov organizácií na vykonanie inventarizácie bolo zistené, že neboli dodržané náležitosti príkazov (dátumy, postupy), ďalej boli zistené nezrovnalosti v zápisoch inventarizačných komisií, príkazy riaditeľa neboli vystavené v súlade s príkazom predsedu TSK, nebola vykonaná inventarizácia niektorých účtov a neboli vypracované inventúrne súpisy.

Kontrolou bolo preukázané, že nebola dodržaná povinnosť uverejňovať na svojom profile verejného obstarávania Súhrnné správy v zmysle zákona o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.

Kontrolou dodržiavania interných smerníc OvZP TSK a smerníc TSK boli zistené porušenia v rôznych oblastiach – verejné obstarávanie, cestovné príkazy, inventarizácia, účtovníctvo, vyradovanie majetku. Za oblasť VO – nedoloženie 3 cenových ponúk pri cenových prieskumoch; nedodržanie plánu VO – vykonanie verejného obstarávania iných spôsobom ako bolo schválené, alebo nevykonanie VO vôbec.

V rámci vykonaných tematických kontrol a kontrol hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladaním s majetkom TSK bolo na základe výsledkov jednotlivých kontrol celkovo prijatých 168 opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov, ktorých plnenie, resp. splnenie bude kontrolované pri následných kontrolách plnenia opatrení.

Na základe výsledkov z vykonaných kontrol vyplýva, že je nevyhnutné venovať zvýšenú pozornosť evidencii a správe pohľadávok kontrolovaných subjektov, nakoľko boli zistené nedostatky v tejto oblasti. Povinnosťou kontrolovaných subjektov je využiť všetky právne prostriedky na včasné uplatnenie svojich práv a zabezpečiť správu pohľadávok tak, aby nedošlo k ich premlčaniu. Nesprávne a nedostatočné nakladanie s týmto finančným majetkom môže mať následne dopad aj na vykazované výsledky hospodárenia kontrolovaných subjektov.

Tabuľka č. 2 prehľad porušení jednotlivých všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov

A. Všeobecne záväzných právnych predpisov	2020	2021	2022
Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve	58	67	86
Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole	10	27	13
Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy	17	9	8
Zákon č. 343/2015 o verejnom obstarávaní	4	1	2
Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce	11	0	0
Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní zamestnancov	8	0	5
Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách	8	4	8
Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme	0	0	0
Zákon č. 211/2001 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám	-	-	11
Zákon č. 446/20010 Z. z. o majetku vyšších územných celkov	-	-	3
Občiansky zákonník	-	-	3
Opatrenie MF SR č. MF/16786/2007-31 a č. 010175/2004-42	19	17	35
Iné Opatrenia príslušných ministerstiev	6	9	1
Iné VZPP*	16	11	6
A - spolu	157	145	181
B. Interných predpisov, smerníc a. i.			
Zásady hospodárenia s majetkom TSK	10	1	11
Interné predpisy kontrolovaných subjektov	13	13	26
Interné predpisy TSK (platné v kontrolovaných subjekte)**	6	14	21
B - spolu	39	28	58
S p o l u (A+B)	196	173	239

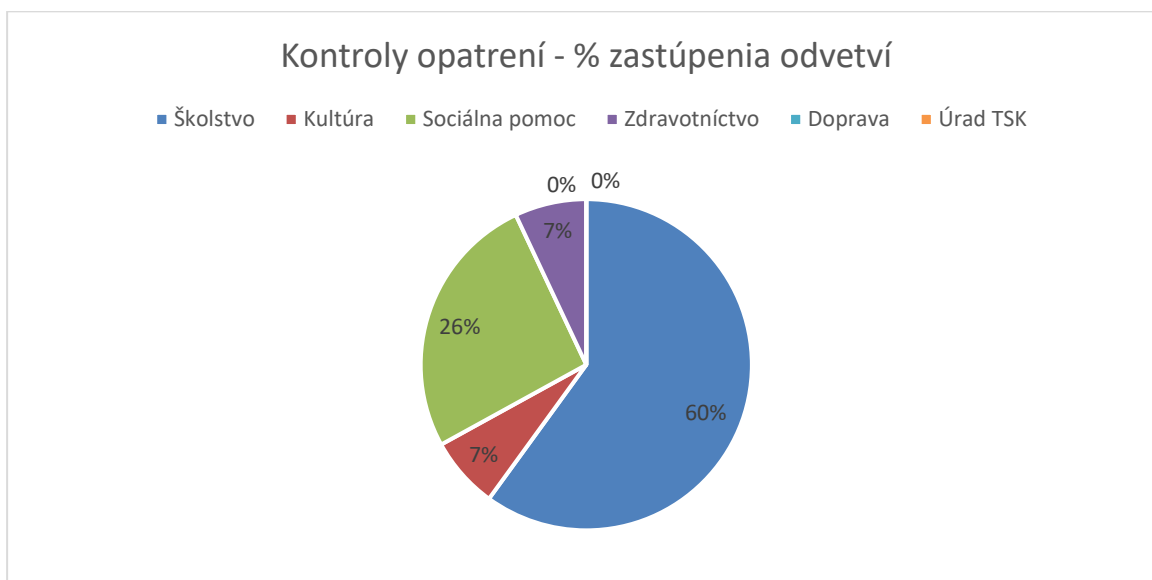

2.3.3. Kontrola plnenia opatrení

Tak ako už bolo spomenuté, v roku 2022 ÚHK zmenil prístup ku kontrole opatrení. ÚHK bola spracovaná analýza kontrolnej činnosti za predchádzajúcich päť rokov, z ktorej vyplynulo že jednotlivé kontroly hospodárenia sa vykonávali v trojročnom cykle a následne v nasledujúcom roku bola vykonaná kontrola plnenia opatrení, to znamená že kontrolóri ani nie po roku opätovne vykonávali kontrolu na tom istom kontrolovanom subjekte, keď po kontrole hospodárenia overovali plnenie opatrení bez ohľadu na skutočnosť, koľko opatrení sa išlo kontrolovať. Tak boli vykonávané kontroly plnenia opatrení aj tam kde bolo prijaté napríklad jedno opatrenie. Na základe týchto informácií sa zmenil prístup k takýmto kontrolám a v roku 2022 sa už plánovali kontroly hospodárenia a kontroly opatrení súbežne a v rámci jedného poverenia na výkon kontroly boli vykonané dve kontroly. Najskôr bola vykonaná kontrola hospodárenia a následne sa vykonala kontrola plnenia opatrení.

Zastúpenie jednotlivých odvetví v odvetvovej štruktúre v rámci OvZP TSK zobrazuje graf č. 5.

Graf č. 5 Kontroly opatrení - % zastúpenie odvetví

V rámci vykonaných kontrol opatrení bolo kontrolovaných celkom 193 opatrení, z ktorých ako nesplnených bolo vyhodnotených 41 opatrení v 11 OvZP TSK, čo predstavuje 21,2 % nesplnených opatrení z kontrolovaných prijatých opatrení. Na základe toho bude nevyhnutné zvýšiť pozornosť pri prijímaní adresných opatrení a viac orientovať pozornosť na popisanie nedostatku zisteného kontrolou a následne prijať konkrétne opatrenie na zmenu.

Pri vyhodnocovaní prijatých opatrení v rámci zasielaných správ z kontroly plnenia opatrení zo strany kontrolovaných subjektov je nevyhnutné zmeniť menej kritický prístup k vyhodnocovaniu splnených opatrení vzhľadom k tomu, že bol zistený veľký rozdiel s pohľadom vyhodnotenia kontrolórov a kontrolovaných subjektov preukázaním vysokého percenta nesplnenia opatrení oproti tomu ako to vyhodnotili kontrolované subjekty.

3. Vyhodnotenie programového rozpočtu ÚHK TSK

Útvar hlavného kontrolóra ako súčasť komplexného manažmentu, pokračoval aj v roku 2022 v kontrole jednotlivých procesov samosprávy v súlade s § 19 zákona č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch v znení neskorších predpisov a podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých predpisov v znení neskorších zmien. Na zabezpečenie činností ÚHK boli pre rok 2022 vyčlenené v schválenom rozpočte TSK finančné prostriedky v celkovej výške 334 584 eur. Tieto zahŕňali výdavky na úhradu miezd, platov a ostatných osobných vyrovnaní, poistného a príspevkov do poisťovní, príspevkov do sociálneho fondu, nemocenských dávok, príspevkov na rekreáciu a na odchodné v súvislosti s ukončením pracovného pomeru po nadobudnutí nároku na starobný dôchodok. Ďalej to boli finančné prostriedky určené na úhradu cestovných náhrad a úhradu poplatkov za účasť na odborných školenia a seminároch.

Z hľadiska naplnenia stanovených zámerov a cieľov programového rozpočtu boli všetky merateľné ukazovatele splnené tak ako boli nastavené pre rok 2022.

Tab. č. 3 Prehľad vyhodnotenia programového rozpočtu podprogram 1.3 Kontrola

Zámer	Transparentná, fungujúca a otvorená verejná správa na všetkých úrovniach			
Cieľ	Zabezpečenie účinnej kontroly Útvaru hlavného kontrolóra			
Merateľný ukazovateľ	Prijatie uznesenia Z TSK k Návrhu plánu kontrolnej činnosti ÚHK			
	Plán	Skutočnosť	Plnenie	Poznámka
	2	2	Splnené	Návrh plánu kontrolnej činnosti na obdobie júl – december 2022 bol schválený Z TSK uznesením č. 844/2022 dňa 2.5.2022 Návrh plánu kontrolnej činnosti na obdobie január – jún 2023 bol schválený Z TSK uznesením č. 9/2022 dňa 16.12.2022
Merateľný ukazovateľ	Počet vykonaných kontrol celkom (OvZP TSK, Ú TSK) za rok			
	44	49	Splnené	Kontroly boli realizované v súlade so schváleným plánom kontrolnej činnosti na I. a polrok 2022, okrem toho bolo vykonaných 5 kontrol v spolupráci s OVKPaS TSK
Cieľ	Zabezpečenie zákonných povinností Útvaru hlavného kontrolóra			
Merateľný ukazovateľ	Prijatie uznesenia Z TSK k odborným stanoviskám Hlavného kontrolóra TSK			
	2	2	Splnené	Stanovisko HK k návrhu Záverečného účtu TSK za rok 2021 bolo schválené Z TSK uznesením č. 858/2022 dňa 2.5.2022 Stanovisko HK k návrhu Rozpočtu TSK na rok 2023-2025 bolo schválené Z TSK uznesením č. 15/2022 dňa 16.12.2022
Merateľný ukazovateľ	Prijatie uznesenia Z TSK k Správe o činnosti Hlavného kontrolóra TSK za rok			
	1	1	Splnené	Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti Útvaru hlavného kontrolóra TSK za rok 2021 bol schválený Z TSK uznesením č. 820/2022 dňa 21.3.2022

4. Ostatná činnosť útvaru hlavného kontrolóra

Činnosťou hlavného kontrolóra sa prehlbuje spolupráca s ostatnými oddeleniami a odbormi Úradu Trenčianskeho samosprávneho kraja, najmä s Oddelením vnútornej kontroly, sťažností a petícií, kedy sa zamestnanci ÚHK po vzájomnej dohode zúčastňujú aj kontrol vykonávaných Oddelením vnútornej kontroly (v roku 2022 spolupráca na piatich kontrolách v súvislosti s riešením podnetov a pravidelnou kontrolou ekonomicky oprávnených nákladov v SAD Trenčín, a.s. a SAD Prievidza a.s.).

V rámci realizácie kontrolnej činnosti ÚHK sa hlavný kontrolór stretával s riaditeľmi a zamestnancami ekonomických oddelení našich organizácií pri zahajovaní kontrol, pri oboznamovaní a prerokovaní výsledkov z vykonaných kontrol. Na týchto stretnutiach okrem formálnych náležitostí vyplývajúcich zo zákona o finančnej kontrole prebiehajú aj konzultácie týkajúce sa zistených nedostatkov a spôsobov ich odstránenia tak, aby sa v budúcnosti neopakovali prostredníctvom prijímania účinných opatrení.

Ďalej hlavný kontrolór spolupracoval s poslancami TSK v rámci konzultácií a usmernení o pripravovaných materiáloch na rokovanie Z TSK, ale tiež aj iné oblasti týkajúce sa problematiky TSK. Hlavný kontrolór aktívne spolupracuje s Komisiou na ochranu verejného záujmu pri Z TSK. V rámci činností vykonávaných pre komisiu podáva poslancom TSK vysvetlenia, prípadne pomoc pri vyplňaní Oznámení o nezlučiteľnosti funkcií a majetkových pomeroch v zmysle ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone verejných funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov. Zároveň uchováva a archivuje podané majetkové priznania poslancov TSK.

Hlavný kontrolór TSK je v zmysle ustanovení zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov tzv. zodpovednou osobou za prijímanie a preverovanie oznámení podľa vyššie uvedeného zákona. Pre tento účel je zriadená zvláštna e-mailová schránka, v ktorej sú všetky oznámenia podľa zákona evidované. V roku 2022 nebolo do tejto schránky prijaté ani jedno oznámenie.

Hlavný kontrolór sa zúčastnil takmer všetkých zasadnutí Z TSK ako aj väčšiny zasadnutí komisií pri Z TSK a pravidelne v prípade záujmu o takéto informácie informoval predsedov komisií o priebežných výsledkoch vykonávaných kontrol. Okrem toho boli na príslušných komisiách prerokovávané materiály, ktoré boli predmetom rokovania Zastupiteľstva TSK.

V roku 2022 bolo ÚHK TSK organizované dvojdnové pracovné stretnutie hlavných kontrolórov samosprávnych krajov. V rámci tohto stretnutia sa uskutočnilo aj školenie z oblasti verejného obstarávania so zameraním na zákazky s nízkou hodnotou. Zamestnanci stáleho pracoviska Úradu pre verejné obstarávanie v Trenčíne uviedli prednášku na tému Zákazky s nízkou hodnotou v kontexte kontroly. Popri prednáške sa rozvinula diskusia ohľadom niektorých ustanovení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní – najmä rozdelenia zákaziek v súvislosti s obstarávaním súvislých opráv ciest v réžii samosprávnych krajov, odstupovania kontrol zákaziek s nízkou hodnotou na útvary hlavných kontrolórov aj v prípade, ak samosprávne kraje majú orgány vnútornej kontroly a otázky kontrolórov smerovali aj k príliš dlhej lehote, počas ktorej sú verejní obstarávatelia povinní archivovať dokumentáciu súvisiacu so zadávaním zákaziek.

Zamestnanci Útvaru hlavného kontrolóra sa v roku 2022 zúčastňovali aj on-line školení organizovaných rôznymi vzdelávacími inštitúciami. Väčšina školení, ktorých sa zamestnanci ÚHK TSK v roku 2022 zúčastnili boli organizované Regionálnym vzdelávacím centrom v Trenčíne.

Školenia absolvované zamestnancami ÚHK TSK v roku 2022

- 03.02.2022 – Online seminár – Hlavný kontrolór – Ako vykonávať kontroly a spracovávať odborné stanoviská – RVC Trenčín
- 04.04.2022 – Online seminár – Odmeňovanie zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme od 01.01.2022 a aplikačná prax – PROEKO
- 21.07.2022 – Norma ISO 37001 – Protikorupčná politika do fungovania procesov na úrade TSK – školenie na úrade TSK
- 26.10.2022 – Školenie kontrolórov – Finančné ukazovatele z pohľadu kontroly; Inventarizácia z hľadiska kontroly – školenie na úrade ŽSK – RMD Audit Bratislava
- 21.07.2022 – Školenie kontrolórov – Náklady súvisiace s obstaraním majetku; Význam finančnej kontroly a najčastejšie chyby pri kontrole; Metodika kontrolóra – komplexný pohľad na výkon kontroly – školenie na úrade ŽSK – RMD Audit Bratislava

Zamestnanci ÚHK tak prehľbujú a obnovujú svoje vedomosti z oblastí, ktoré sú predmetom kontrol vykonávaných v rámci kontrolnej činnosti útvaru.

5. Záver

Plán kontrolnej činnosti na I. polrok 2022 bol schválený uznesením Z TSK č. 744/2021 na XXXIII. zasadnutí Zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 22.11.2021 na obdobie január – jún 2022.

Plán kontrolnej činnosti na II. polrok 2022 bol schválený uznesením Z TSK č. 844/2022 na XXXVI. zasadnutí Zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 02.05.2022 na obdobie júl – december 2022.

Hlavný kontrolór a zamestnanci ÚHK TSK splnili Plán kontrolnej činnosti pre rok 2022 schválený Z TSK na 100 %, keď tento stanovil vykonať celkovo 49 kontrol a v skutočnosti sa zrealizoval aj plný počet 49 kontrol. Z toho bolo plánovaných 16 kontrol hospodárenia a nakladania s majetkom TSK a v skutočnosti tiež vykonaných 16 kontrol, z plánovaných 15 kontrol opatrení bolo v skutočnosti vykonaných 15 kontrol a z plánovaných 18 tematických kontrol bolo v skutočnosti vykonaných 23 kontrol, kde sú zarátané aj tematické kontroly vykonané v spolupráci s oddelením vnútornej kontroly a sťažností a petícií v I. a II. polroku. Na tieto tematické kontroly boli vyčlenené kontrolórske kapacity útvaru hlavného kontrolóra a na to nadviazaný časový harmonogram pre výkon týchto kontrol, kde bolo v spolupráci vykonaných 5 kontrol.

V rámci plnenia si zákonných povinností v priebehu roka 2022 boli plnené úlohy v súvislosti s výkonom kontroly plnenia uznesení Z TSK prijatých na zasadnutiach, kde bolo vykonaných 7 kontrol, okrem toho boli vypracované dve Stanoviská hlavného kontrolóra TSK k Záverečnému účtu TSK a Návrhu rozpočtu TSK na roky 2023 – 2025, kde boli tiež využité kontrolórske kapacity a časový harmonogram útvaru. Tým boli zároveň splnené merateľné ukazovatele programového rozpočtu TSK určené pre ÚHK TSK.

Okrem plánovaných úloh a povinností vyplývajúcich z platnej legislatívy hlavný kontrolór sa zúčastnil v rámci svojej zásady o prevencii tradičných „Metodických dní“ organizovaných pre OvZP TSK. Hlavným účelom týchto stretnutí je analýza a konzultácie o vzniknutých nedostatkoch ako aj možnosti ich eliminácie. Na základe zistených poznatkov z vykonaných kontrol bol spracovaný dokument, v ktorom boli prezentované výsledky kontroly, ktoré boli v roku 2022 vykonané tak na Úrade TSK, ako aj v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK.

Ing. Pavol Zigo
hlavný kontrolór
Trenčianskeho samosprávneho kraja